

מדינת ישראל
משרד המשפטים
לשכת המשנה לפרקליט המדינה
(תפקידים מיוחדים)

כ"ד חשון תשפ"ד
08 נובמבר 2023

לכבוד:
חבר הכנסת איימן עודה
באמצעות דוא"ל: aymanod@knesset.gov.il

שלום רב,

הנדון: פנייתך בעניין הפסקת מעצרים המוניים של צעירים ערבים בצל המצב הביטחוני

סמך: פנייתך מיום 17.10.2023 לנשיא המדינה, שר המשפטים והיועצת המשפטית לממשלה

1. בפנייתך שבסמך טענת כי "מזה מספר ימים, ובצל המצב הביטחוני שאנו נמצאים בו, אנו עדים למעצרים המוניים של מאות צעירים וצעירות ערבים המבוצעים באופן מפלה וברוטאלי, המשמשים את המשטרה ככלי הפחדה לחברה הערבית. זאת, בזמן שאזרחים ערבים נפלו קורבן אף הם למלחמה המתקיימת וסובלים מהסתה פרועה ברשת אשר מובלת על ידי פוליטיקאים ושרים בכירים נגדם".
2. לטענתך מדובר במבצע מעצרים על רקע מפלה ופסול מיסודו, אשר מוסיף ללחץ והמתח הקיימים.
3. נוכח האמור, פנית ליועצת המשפטית לממשלה בדרישה "להפסיק לאלתר את מבצע מעצרים זה ולשחרר את הצעירים העצורים באופן מיידי וחוזר שוב, שעה שאין לאפשר מציאות של סיר לחץ בהובלת פוליטיקאים קיצוניים".
4. פנייתך הועברה מלשכת היועצת המשפטית לממשלה לפרקליט המדינה, אשר ביקש כי לשכת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), שמרכזת את נושא זה בפרקליטות המדינה, תבחן את הדברים.
5. לאחר בחינת טענותיך, ועל דעת המשנה לפרקליט המדינה - מר אלון אלטמן, הריני להשיבך כדלקמן:

א. כידוע לך, ביום 7.10.2023, החל משעות הבוקר המוקדמות, חדרו פעילי ארגון הטרור חמאס ברצועת עזה, יחד עם אחרים (להלן: "פעילי טרור") - תוך שהם פורצים את גדר הגבול, וכאשר חלקם חמושים במגוון אמצעי לחימה - לשטח מדינת ישראל. פעילי הטרור ביצעו מעשי טרור קשים, רצחניים ואכזריים, במהלכם, בין היתר, הם פצעו ורצחו בדם קר, ובאכזריות מעוררת פלצות באופן מתוכנן ומכוון, גברים, נשים, זקנים, ילדים וטף, ישראלים וזרים, חיילים וחיילות, ששהו באותה עת במספר רב של ישובים אזרחיים, במרחבים ציבוריים, במסיבת הטבע "נובה" ליד קיבוץ רעים, וכן בבסיסי צה"ל. מעבר לכך, חטפו פעילי טרור לרצועת עזה מעל ל-240 ישראלים וזרים, גברים, נשים, קשישים, ילדים ופעוטות (להלן: "מעשי הזוועה ההמוניים"). מעשי הזוועה

מדינת ישראל

משרד המשפטים
לשכת המשנה לפרקליט המדינה
(תפקידים מיוחדים)

ההמוניים של פעילי הטרור גרמו, לפי הנתונים עד עתה, למעל 1,500 נרצחים ולכ-5,200 פצועים בדרגות פציעה שונות.

ב. עקב האמור לעיל, קיים חשש להסלמה בגזרות אחרות בקרב פעילי ותומכי טרור באשר הם, בעת שמדינת ישראל מצויה בלחימה.

ג. מספר ימים לאחר שהחלה מתקפת הטרור הרצחנית של פעילי הטרור כלפי אזרחי מדינת ישראל וחייליה, המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) עודכן על ידי משטרת ישראל, כי מיד בסמוך לאחר המתקפה על מדינת ישראל, החלו להתפרסם ברשת פרסומים רבים שכוללים תמיכה בפעולות הלחימה הרצחניות שביצע החמאס, לצד פרסומים המזדהים עם ארגוני הטרור ועם פעולותיהם - פרסומים אשר עלולים להביא לעשיית מעשי טרור ולסכן את חייהם ואת ביטחונם של אזרחיות ואזרחי מדינת ישראל.

ד. פרסומים אלה, הובאו לעיונו של המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), שבחן אותם ומצא כי פרסומים אלה, אכן מגבשים חשד סביר לעבירות הסתה, ושבתוכם, היקפם ונסיבות פרסומם יש אפשרות ממשית לכך שיהוו סכנה ביטחונית.

ה. נוכח האמור, ולאחר מלאכת שקילה ואיזון עדינים בין חופש הביטוי מחד גיסא, לבין ביטחונם של אזרחיות ואזרחי מדינת ישראל בשעת לחימה מאידך גיסא, ולאחר שהנתונים הדרושים להכרעה הובאו בפני פרקליט המדינה והוא אישרם. המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) הנחה את הגורמים הרלבנטיים בפרקליטות המדינה ובמשטרת ישראל, כי בכל מקרה בו התגבשה תשתית ראייתית מספקת יש לפתוח בחקירה, להעמיד לדין ולבקש לעצור עד לתום ההליכים המשפטיים כל מי שמפרסם דברי הזדהות עם ארגון טרור, או מפרסם דברי שבח, אהדה או עידוד, תמיכה או הזדהות עם מעשי הזוועה שבוצעו באזרחי וחיילי מדינת ישראל החל ביום 7.10.2023. זאת אף אם מדובר בפרסום בודד, ובלבד שהוא חמור ונוגע במישרין לתקופה הנוכחית. בהקשר זה, ההנחיה היא שאין ולא יהיה שינוי במבחנים הראייתיים, לא בשלב החקירה ולא בשלב ההעמדה לדין. כך גם באשר לבחינת קיומן של עילות מעצר בשלבים השונים.

ו. כמו כן, ולנוכח הצורך במתן מענה מהיר, המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) אישר למשטרת ישראל, על דעתו של פרקליט המדינה, לפתוח בחקירה ללא צורך בקבלת אישורו או אישור גורם שהוסמך על ידו לטפל בנושא, כאמור בסעיפים 1.ט ו-1.י בהנחיית פרקליט המדינה. אישור זה, ניתן ביחס לפתיחה בחקירה **במקרים מובהקים** של גילוי תמיכה מובהקת בחמאס - במלל שאינו משתמע לשני פנים, על רקע הפעולות שנקט מאז יום 7.10.2023, וכן במקרים של פרסום גילוי שבח, אהדה או עידוד, תמיכה או הזדהות עם המעשים שבוצעו על ידי ארגוני ופעילי טרור בימים אלו.

מדינת ישראל

משרד המשפטים
לשכת המשנה לפרקליט המדינה
(תפקידים מיוחדים)

ז. האמור לעיל, בכפוף לקבלת אישור מאת בעלי תפקידים ספציפיים בחטיבת החקירות במשטרת ישראל, שהמקרה אכן עומד בקריטריונים שלעיל. בעניין זה הובהר למשטרת ישראל, למען הסר ספק, כי אין באמור כדי להחריג את תחולת סעיף 4 בהנחיה, ומקרים שבהם קיימת התלבטות אם התגבש חשד סביר לביצוע עבירת הסתה או הזדהות עם ארגון טרור. במקרים אלה משטרת ישראל תפעל בהתאם לאמור בהנחיית פרקליט המדינה.

ח. למעלה מן הצורך יצוין, כי חרף האישור המסויג שניתן למשטרת ישראל לפתוח בחקירה ללא קבלת אישורו של המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), המשטרה ממשיכה לפנות במקרים רבים נוספים לקבלת אישור לפתיחה בחקירה.

ט. בנוסף, נערכת בקרה של המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) על האישורים שניתנים על ידי המשטרה מעת לעת.

י. כאן המקום להדגיש, כי האישור שניתן למשטרת ישראל לפתוח בחקירה, אינו אישור גורף לכל שוטר או שוטרת לפתוח בחקירה כל אימת שיחפצו, בהתאם להשקפת עולמם. בעלי התפקידים שניתן להם אישור לפתוח בחקירה כאמור, הם בעלי מומחיות והבנה מעמיקה בעבירות חופש ביטוי, אשר עובדים בשיתוף פעולה עם לשכת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) באופן יום-יומי, במשך שנים רבות, אשר משתמשים בכלים מקצועיים ייעודיים לשם קבלת החלטה בעניין.

יא. מקצועיותה של משטרת ישראל בתחום זה, והכלים שעומדים לרשותה, משרתים בדרך השגרה הן את משטרת ישראל והן את המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) ועובדי לשכתו בעת החלטה על פתיחה בחקירה בעבירות של הסתה לטרור והזדהות עם ארגון טרור, ובנסיבות אלה, יש מענה לחשש העולה בפנייתך בדבר שימוש במעצרים המוניים של מאות צעירים וצעירות ערבים, ככלי הפחדה לחברה הערבית.

יב. עוד חשוב להדגיש, כי האיזון בין האינטרס בשמירה על חופש הביטוי לבין הצורך בשמירה על ביטחון המדינה נשמר, גם נוכח העובדה שהחלטה להעמיד לדין בעבירות של הסתה לטרור והזדהות עם ארגון טרור נבחנת בפרקליטות המחוז, בלשכת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) ובלשכת פרקליט המדינה וטעונה את הסכמתה של היועצת המשפטית לממשלה. הווה אומר, כמות המסננות שכתב האישום עובר עד להגשתו, גבוהה וקפדנית.

יג. אשר לטענות הנוגעות להתנהלות המשטרה במהלך מעצר חשודים, הרי שככל שאתה סבור כי התגבש חשד סביר לביצוע עבירה, אתה מוזמן לפעול בעניין, כמקובל.

יד. באשר לטענותיך בנוגע למקרים פרטניים, הרי שנוכח העובדה שמדובר במקרים שמצויים, לפי הטענה, בחקירה, המקום הנכון לבררם הוא במסגרת חקירת המשטרה ולא במענה לפנייתך זו.

מדינת ישראל

משרד המשפטים
לשכת המשנה לפרקליט המדינה
(תפקידים מיוחדים)

טו. בנוסף, לאמור, טענת כי מדובר במבצע מעצרים על רקע מפלה ופסול מיסודו. להבנתנו, אין בסיס לדברים אלה. פרקליטות המדינה בוחנת כל פנייה שמגיעה לפתחה, ללא הבדל דת, גזע, מין או דעה פוליטית, ומשטרת ישראל לא הונחתה לזנוח כל טיפול בהתבטאויות מסיתות כלפי אוכלוסיות אחרות.

טז. לא זאת ואף זאת, פרקליט המדינה והמשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) רואים בחומרה רבה כל התבטאות מסיתה באשר היא, כלפי כלל האוכלוסיות במדינת ישראל, ומדיניות האכיפה בעניין זה לא השתנתה ולא נזנחה. בהקשר זה יצוין, כי החל מיום 7.10.2023 הוגשו כתבי אישום נגד שמונה נאשמים יהודים, זאת בגין עבירות אלימות ממניע גזעני. בנוסף, הפרקליטות אישרה למשטרת ישראל לפתוח במספר חקירות בגין עבירות הסתה נגד חשודים יהודים, והחקירה בעניינם טרם הושלמה.

לבסוף, נבהיר כי הנחייתם של פרקליט המדינה והמשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) היא הנחיה מידתית, זמנית והכרחית לנוכח מצב הלחימה שבו מצויה מדינת ישראל. פרקליטות המדינה מצויה בקשר מתמיד ואינטנסיבי עם משטרת ישראל, ובוחנת מעת לעת את הצורך בהמשך קיום ההנחיה, בהתאם למצב הביטחוני במדינה.

בכבוד רב,

שמעון חוג'יה, עו"ד
לשכת המשנה לפרקליט המדינה
(תפקידים מיוחדים)